

OECD Environmental Outlook to 2030

Summary in Turkish




2030 yılına kadar OECD Çevre Tahmin Raporu

Türkçe Özet

- Ekonomik ve sosyal gelişmeler 2030'a kadar hangi çevresel değişimlere yol açacak? Başlıca çevre sorunlarına çözüm üretmek için hangi politikalar gerekiyor? OECD üyesi olan ve olmayan ülkeler bu sorunlarla en iyi şekilde başa çıkmak için birlikte nasıl çalışabilirler?
- 2030 yılına kadar OECD Çevre Tahmin Raporu ekonomik ve çevresel eğilimleri analiz etmekte ve temel sorunlara çözüm getirecek politika etkileri için simülasyonlar yapmaktadır. Yeni politikalar olmazsa, ekonomik büyümeyi ve refahı desteklemek için ihtiyaç duyduğumuz doğal kaynak temelini geri dönülemez şekilde tahrip etme riskimiz vardır. Politikadaki eylemsizliğin bedeli ağır olacaktır.
- Oysa Tahmin Raporu bugün karşı karşıya olduğumuz temel sorunların – iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı, susuzluk ve çevre kirliliğinin insan sağlığı üzerindeki etkileri dahil – üstesinden gelmenin hem başarılabilir hem de maliyeti karşılanabilir olduğunu göstermektedir. Rapor bu sorunlara en etkin biçimde çözüm üretebilecek karma politikalara dikkat çekmektedir. 2001 sürümünden bu yana bu raporun odaklandığı alan hem OECD ülkelerindeki hem de Brezilya, Rusya, Hindistan, Endonezya, Çin, Güney Afrika'nın oluşturduğu BRIICS ülkeleri içindeki gelişmeleri ve bunların gerek küresel gerekse çevre sorunlarının çözümü konusunda nasıl daha iyi işbirliği yapabileceklerini yansıtacak şekilde genişletilmiştir.

2030 yılına kadar OECD Çevre Tahmin Raporu 2030 yılına kadarki ekonomik ve çevresel eğilimlerin projeksiyonlarını temel almaktadır. Gelecek için başlıca çevre sorunları bir “trafik ışığı” sistemine göre sunulmaktadır (bkz. Tablo 0.1). Rapor ayrıca temel sorunlara çözüm üretecek politika önlemlerinin simülasyonlarını da, olası çevresel, ekonomik ve sosyal etkilerini içerecek şekilde sunmaktadır.

Tablo 0.1. 2030 yılına kadar OECD Çevre Tahmin Raporu

	 [Yeşil Işık]	 [Sarı Işık]	 [Kırmızı Işık]
İklim değişikliği		<ul style="list-style-type: none"> Her GSYİH birimi başına sera gazı (GHG) emisyonlarının düşürülmesi 	<ul style="list-style-type: none"> Küresel sera gazı (GHG) emisyonları İklimin değişmeye başlamış olduğuna ilişkin belirtilerin artması
Biyo-çeşitlilik ve yenilenebilir doğal kaynaklar	<ul style="list-style-type: none"> OECD ülkelerindeki ormanlık alanlar 	<ul style="list-style-type: none"> Orman yönetimi Korunan alanlar 	<ul style="list-style-type: none"> Ekosistem kalitesi Kaybolan türler İstilacı yabancı türler Tropik ormanlar Yasadışı ağaç kesme Ekosistem parçalanması
Su	<ul style="list-style-type: none"> OECD ülkelerinde nokta kaynaklı su kirliliği (sanayi, belediyeler) 	<ul style="list-style-type: none"> Yüzey suyu kalitesi ve atıksu arıtma 	<ul style="list-style-type: none"> Su kıtlığı Yeraltı suyu kalitesi Tarımsal su kullanımı ve kirlilik
Hava kalitesi	<ul style="list-style-type: none"> OECD ülkelerinde SO₂ ve NO_x emisyonları 	<ul style="list-style-type: none"> Partikül maddeler (PM) ve yer seviyesinde ozon Karayolu taşımacılığı emisyonları 	<ul style="list-style-type: none"> Kentsel hava kalitesi
Atıklar ve tehlikeli kimyasallar	<ul style="list-style-type: none"> OECD ülkelerinde atık yönetimi OECD ülkelerinde CFC emisyonları 	<ul style="list-style-type: none"> Belediyelerin atık üretimi Gelişmekte olan ülkelerde CFC emisyonları 	<ul style="list-style-type: none"> Tehlikeli atık yönetimi ve taşınması Gelişmekte olan ülkelerde atık yönetimi Çevredeki ve ürünlerdeki kimyasallar

ANAHTAR: **Yeşil ışık** = iyi yönetilmekte olan veya son yıllarda yönetiminde önemli iyileşmeler sağlanan ama ülkelerin tetikte olmaya devam etmesi gereken çevre sorunları. **Sarı ışık** = hâlâ bir tehdit olmaya devam eden ama yönetiminde iyileşmeler sağlanan veya mevcut durumu bilinmeyen ya da geçmişte iyi yönetilmiş ama şimdi o kadar iyi yönetilmeyen çevre sorunları. **Kırmızı ışık** = iyi yönetilmeyen, kötü veya kötüleşen durumda olan ve acilen ilgilenilmesi gereken çevre sorunları. Ters belirtilmedikçe, tüm eğilimler küreseldir.

Eylem maliyeti karşılanabilir: politika senaryoları ve maliyetler

Rapor acil olarak çözüm üretilmesi gereken bazı “kırmızı ışık” sorunlara dikkat çekiyor. Bu Rapor içeriğindeki politika senaryoları sorunları çözmek için gerekli politikaların ve teknolojilerin hazır ve maliyeti karşılanabilir olduğunu göstermektedir. Çevreyi korumak için mutlaka başarmaya yönelik politika eylemleri ekonominin verimliliğini artırıp sağlık harcamalarını düşürebilir. Uzun dönemde, birçok çevre sorunu konusunda erken eylemin sağlayacağı yararların maliyetinden fazla olması daha büyük bir olasılıktır.

Bir örnek olarak, kuramsal bir “OECD Çevresel Tahmin (EO) politika paketi” (EO politika paketi, bkz. Bölüm 20) uygulanmıştır. Bu kuramsal uygulama, belli

politika önlemleri birleştirilerek, temel çevresel sorunların bazılarında 2030 yılındaki dünya GSYİH'sinin %1'inden biraz fazla bir maliyetle veya 2030'a kadar yaklaşık yüzde 0,03 daha düşük bir ortalama yıllık GSYİH artışı (Şekil 0.1) karşılığında çözüm getirilebileceğini göstermektedir. Bu durumda dünya GSYİH'si 2030 yılında bugünkünden %99 fazla olmak yerine %97 fazla olurdu. Herhangi yeni bir politika uygulanmamasını esas alan bir senaryoda çok az değişiklik öngörülürken, böyle bir senaryoda, azot oksit ve kükürt oksit emisyonları 2030 yılında yaklaşık bir bölü üç oranında daha az olurdu ve 2030 yılına dek sera gazı emisyonlarında %37 yerine %13 oranında artış görülürdü.

Sera gazı konsantrasyonlarını uluslararası görüşmelerde kabul edilen seviyelerde sabit tutmak için EO politika paketinden daha iddialı politika önlemleri gereklidir (Şekil 7.5). Bir başka simülasyon atmosferdeki konsantrasyonu, tartışılan en iddialı hedeflerden biri olan 450ppm CO₂eq seviyesinde tutmak için gerekli politikaların işletilmesiydi. Böyle bir simülasyon bu hedefe ulaşmak için, 2050 yılına kadar 2000 seviyelerine göre küresel sera gazı emisyonlarında %39 oranında bir azalma sağlayacak şekilde tüm ülkeler tarafından önlem alınmasının gerekli olduğunu göstermektedir (Şekil 0.2). Bu önlem, yıllık ortalama GSYİH artışında yaklaşık yüzde 0,1 azalmaya eşdeğer olarak, GSYİH'yi 2030 ve 2050 referans çizgisi tahminlerinin sırasıyla %0,5 ve %2,5 altına düşürürdü. İklim değişikliğini azaltma eylemine katılan ülkeler ve sektörler ne kadar çok olursa, küresel sera gazı emisyonlarını dizginlemek o kadar daha az maliyetli ve daha etkin olacaktır. Ancak, bu maliyetler Şekil 0.1'de görüldüğü gibi bölgeler arasında eşit şekilde dağıtılmamaktadır. Bu da gösteriyor ki, küresel iklimi korumak için uluslararası bir işbirliği çerçevesi içinde yükü paylaşma mekanizmalarına ihtiyaç vardır. Bir yandan OECD ülkelerinin başı çekmesi gerekirken, bir yandan da özellikle "BRIICS" ülkeleri (Brezilya, Rusya, Hindistan, Endonezya, Çin ve Güney Afrika) olmak üzere gelişen ekonomilerin oluşturduğu daha geniş bir grup ile daha fazla işbirliği ortak çevresel amaçlara daha düşük bir maliyetle ulaşılmasını sağlayabilir.

Çevresel politikalarda eylemsizliğin sonuçları

Eğer yeni politika önlemleri alınmazsa, önümüzdeki birkaç on yıl içinde sürdürülebilir ekonomik refah için çevresel temelini geri dönülemez şekilde tahrip olması riskiyle karşı karşıyayız. Bunu önlemek için, özellikle iklim değişikliği, biyo-çeşitlilik kaybı, su kıtlığı ve çevre kirliliğinin sağlık üzerindeki etkileri ve tehlikeli kimyasalların oluşturduğu "kırmızı ışık" sorunlarına çözüm üretmek için acil önlemler gerekmektedir (Tablo 0.1).

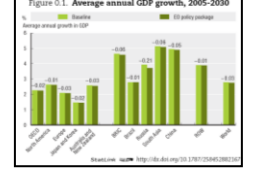
Örneğin, 2030 yılına kadar, yeni politikalar uygulanmazsa:

- Küresel sera gazı emisyonlarının %37, 2050 yılına kadar da %52 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir (Şekil 0.2a). Bu durum 2050 yılına kadar küresel sıcaklığın endüstri öncesi düzeylerin üzerinde 1.7-2.4° Celsius aralığında artması sonucunu

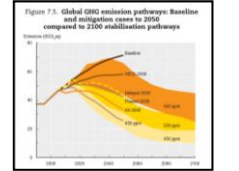
¹ Not: OECD 2008 = tüm OECD üyesi ülkeler her CO₂-eq ton başına 25 ABD doları sera gazı vergisi uygularlar; Ertelenmiş 2020 = tüm ülkeler, ancak 2020'de başlayarak vergi uygularlar; Aşamalı 2030 = OECD ülkeleri vergiyi 2008'de, BRIC 2020'de ve dünyanın geri kalanı (ROW) 2030'da uygular; Tümü 2008 = tüm ülkeler, 2008'de başlayarak vergiyi uygularlar; 450ppm = atmosferdeki GHG konsantrasyonlarının 450 ppm CO₂-eq seviyesinde sabitleme senaryosu; Tümü için 25 ABD doları vergi uygulama ve verginin yürürlüğe girdiği ilk yıldan sonra her yıl yaklaşık %2 arttırılması.

² Not: BRIC = Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin. ROW = dünyanın geri kalanı.

[Sek. 0.1] 2005-2030 arasında ortalama yıllık GSYİH artışı

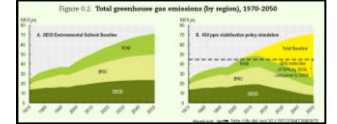


[Sek. 7.5] Küresel GHG emisyonu yolları: Referans hattı ve 2100 stabilizasyon yolları¹ ile karşılaştırıldığında 2050'ye kadar azaltma durumları



Kaynak: OECD Çevre Tahmin Raporu referans hattı ve politika simülasyonları; ve van Vuuren ve diğerleri, 2007.

[Sek. 0.2] Toplam sera gazı emisyonları (bölgeye göre), 1970-2050²



- a) OECD Çevre Tahmin Raporu Referans Hattı
b) 450ppm stabilizasyon politikası simülasyonu

doğurarak, ısı dalgalarında, kuraklıklarda, fırtınalarda ve sellerde bir artışa yol açıp temel altyapıya ve tarım ürünlerine ciddi şekilde hasar verebilir.

- Bugün bilinen hayvan ve bitki türlerinin önemli bir miktarının, büyük ölçüde genişleyen altyapı ve tarıma ve iklim değişikliğine bağlı olarak yok olma olasılığı bulunmaktadır (Şekil 9.2). Gıda üretimi ile birlikte biyo-yakıt üretimi tüm dünyadaki ekilebilir arazilerde %10'luk bir artış gerektirecek ve daha fazla doğal yaşam alanı kaybına yol açacaktır. Biyo-çeşitlilik kaybının devam etmesi, yeryüzünün ekonomik büyümeye ve insan refahına temel oluşturan değerli ekosistem servislerini sağlama kapasitesini sınırlayabilecektir.
- Su kıtlığı, kaynakların sürdürülebilir olmayan kullanımı ve yönetimi ve iklim değişikliği nedeniyle daha da artacaktır; ciddi su sıkıntısı olan bölgelerde yaşayan insan sayısının 1 milyar daha artıp 3,9 milyara ulaşması beklenmektedir (Şekil 0.3),
- Hava kirliliğinin sağlık üzerindeki etkileri, yer seviyesindeki ozona bağlı erken ölümlerin dört katına çıkmasıyla (Şekil 12.2) ve parçacık maddelerine bağlı erken ölümlerin ise iki kattan fazla artmasıyla, dünya çapında artış gösterecektir. OECD üyesi olmayan ülkelerde kimyasal üretim hacimleri hızla artmakta olup çevrede ve ürünlerin içinde bulunan kimyasalların oluşturduğu risklerin tam olarak değerlendirilmesi için yeterli bilgi bulunmamaktadır.

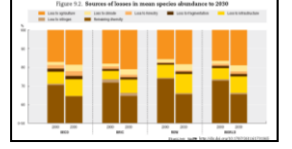
En büyük çevresel etkiler, yönetmek ve adapte olmak için daha az donanımlı olan, gelişmekte olan ülkelerde hissedilecektir. Bu bölgelerde politika eylemsizliğinin veya geciken önlemlerin ekonomik ve sosyal maliyetleri büyük çapta olup ekonomileri — OECD ülkeleri dahil — doğrudan (örneğin kamu sağlık hizmeti harcamaları yoluyla) ve dolaylı olarak (örneğin azalan emek üretkenliği yoluyla) etkilemeye başlamıştır. Biyo-çeşitlilik kaybı (örneğin su ürünleri) ve iklim değişikliği için politika eylemsizliğinin maliyetleri büyük ölçüde olabilecektir.

Temel politika seçenekleri

Temel çevre sorunlarına çözüm getirecek ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek iddialı politika değişikliklerini uygulamaya sokmak için artık bir fırsat penceresi görülmektedir. Bugün yapılan yatırım tercihlerinin, önümüzdeki on yıllarda özellikle enerji modları, taşımacılık altyapısı ve bina stokları alanlarında “kilitlenecek” şekilde, daha iyi bir çevresel geleceğe yöneltilmesi gerekmektedir. Aşağıdaki önlemler zorunludur:

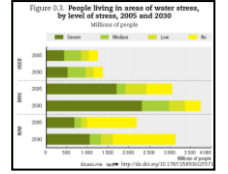
- En zorlu ve karmaşık çevre sorunlarına çözüm getirmek için, önlemin maliyetini düşürmek amacıyla vergiler ve ticareti yapılabilir ruhsatlar gibi piyasaya dayalı enstrümanlara büyük ağırlık verilerek, karma tamamlayıcı politikalar kullanılması.
- Çevrede bozulmaya yol açan enerji, taşımacılık, tarım ve su ürünleri gibi temel sektörlerde öncelikli eylem. Çevre bakanlıkları bunu tek başlarına yapamazlar. Çevre sorunlarının politika

[Şek.9.2] 2030'a kadar ortalama tür zenginliği kayıplarının kaynakları

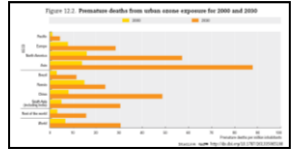


Kaynak: OECD Environmental Outlook Baseline

[Şek. 0.3.] Sıkıntı seviyesine göre, su sıkıntısı alanlarında yaşayan insanlar, 2005 ve 2030 (milyon kişi)



[Şek. 12.2] 2000 ve 2030 için kentsel ozona maruz kalma nedeniyle vaktinden önce ölümler



Kaynak: OECD Environmental Outlook Baseline.

oluşturma süreci içinde maliye, ekonomi ve ticaret dahil ilgili bakanlıklar tarafından birlikte ele alınıp tüm üretim ve tüketim kararları içinde yansıtılması gerekmektedir.

- Küreselleşmenin kaynakların daha verimli kullanılması, ekolojik buluşların geliştirilmesi ve yayılmasına yol açabilmesini sağlamak. İş dünyası ve sanayi sektörünün öncü rol oynaması gerekir ama hükümetler ekolojik buluşları teşvik etmek, çevresel ve sosyal amaçları koruma altına almak için net ve tutarlı uzun dönem politika çerçeveleri sağlamalıdır.
- Küresel çevre sorunlarına çözüm üretebilmek için OECD üyesi olan ve olmayan ülkeler arasında ortak çalışmayı geliştirmek. Dünya ekonomisindeki büyüyen etkileri ve küresel çevre baskılarındaki artan payları göz önünde tutulduğunda özellikle Brezilya, Rusya, Hindistan, Endonezya, Çin ve Güney Afrika (BRIICS) çok önemli ortaklardır. OECD üyesi olan ve olmayan ülkeler arasında daha fazla çevresel işbirliği bilginin ve teknolojik en iyi uygulamaların yaygınlaşmasına yardımcı olabilir.
- Sınırlar ötesi ve küresel çevre sorunlarıyla daha iyi baş edebilmek için uluslararası çevresel denetimin güçlendirilmesi.
- Kalkınma işbirliği programlarında çevrenin dikkate alınmasını güçlendirme ve daha uyumlu politikaların teşvik edilmesi.

© OECD 2008

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir

www.oecd.org/bookshop/

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü,
Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation Unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

